

Farstas engelska park

En beskrivning

Innehåll

Bakgrund	3
1. Inledning	4
Parkens historia	4
Dagens park	5
Framtidens park	5
2. Den engelska parken	6
Att rusta upp en engelsk park	6
Farstas engelska park	6
3. Förvaltning av Farstas engelska park	10
Parkens rum	10
Rummens växtlighet och skötsel	10
Värden	12
Omgivning och siktlinjer	13
Kvarnstenen	13
Gångvägar	14
Entréer	14
4. Nästa steg	15
5. Litteratur	15
Engelska parken	15
Farstas engelska park	15
Finansiering	16
6. Bilaga	17

Februari 2026

Text: Gunnar Lind

Illustration sid 1: Yeti Iglesias @yetiglesias

Bakgrund

En kilometer väster om Gustavsbergs centrum ligger bostadsområdet Farsta Slottsvik. Idag bor cirka 1000 personer i området som uppfördes på 1990-talet på mark som tidigare har tillhört Farsta slott. I dess västra del finns Farstas engelska park, ett kuperat område på cirka 2,5 hektar och en högsta höjd på dygt 22 meter över havet.

Parken anlades troligen kring år 1800 och kom sedan att utvecklas under hela århundradet. I början av 1900-talet var den större och ingick som en integrerad del i slottets trädgårdanläggningar. Under andra halvan av århundradet förföll parken så till den grad att den knappt gick att urskilja från annan skogsmark. På 1990-talet började byggkoncernen JM anlägga bostadsområdet och genomförde samtidigt en renovering av parken. Många träd fälldes och delar av gångsystemet togs fram. Vissa delar av parken togs dock i anspråk för bostäder, främst i den västra och norra delen. Idag är parken helt omgiven av bostäder.

Idag ingår engelska parken i det markområde som förvaltas av Farsta Slottsviks samfällighetsförening. Tillsammans utgör föreningens skogsmark cirka 18 hektar, huvudsakligen i samfällighetens västra del. En stor del av marken har höga eller mycket höga värden för friluftsliv, kulturhistoria och biologisk mångfald, framför allt knutet till äldre tiders skogsbeten och värdefulla ekmiljöer.

Engelska parken utgör områdets hjärta och ställer särskilt höga krav på underhåll. Sedan 1990-talet har det genomförts flera inventeringar som tydliggör de ekologiska värden som finns i parken och vikten av att den underhålls på ett sätt som gör att dessa värden bibehålls, tillgängliggörs och utvecklas.

Sedan 2023 pågår dialog med Värmdö kommun om att göra parken (och andra delar av samfällighetens skogsmark) till ett biotopskyddsområde. Om detta blir verklighet kommer ägandet av marken att ligga kvar hos samfällighetsföreningen, medan förvaltning och skötsel övertas av kommunen. Det ligger då i samfällighetsföreningens intresse och ansvar att säkerställa att den framtida förvaltningen sker på ett långsiktigt och hållbart sätt.

I detta underlag beskrivs engelska parkens historia och nuläge, liksom dess olika delområden – så kallade rum, och viktiga aspekter för den framtida skötseln. Det bygger delvis på tidigare inventeringar och planer, samt historiska och nutida underlag för utformning och skötsel av engelska parker. Syftet är att, tillsammans med andra underlag, bidra till arbetet med att utveckla en långsiktig skötselplan, oavsett om det är samfälligheten eller kommunen som i framtiden håller i förvaltningen.

1. Inledning

Parkens historia

Cirka en kilometer väster om Gustavsberg på Värmdö ligger Farsta, en boplats som går tillbaka till järnåldern. Under medeltiden utvecklades byn till två större gårdar som slogs samman år 1627 och huvudbyggnaden placerades på ungefär den plats där Farsta slott ligger idag. Ett tiotal år senare drogs gården in till kronan som sålde den till Gabriel Gustavsson Oxenstierna, bror till riksföreståndaren Axel Oxenstierna, och ett säteri skapades. Han ägde redan stora områden på Värmdö, men genom uppköp och bytesaffärer utvecklades Farsta av hans son Gustav Gabrielsson Oxenstierna och dennes hustru Maria De la Gardie till att bli ett av de dominerande säterierna i trakten, med ägor som sträckte sig vida omkring.

Farsta ödelades av ryssarna år 1719, men återuppstod i mitten av 1700-talet. De följande hundra åren kännetecknades av att gården ofta bytte ägare. I mitten av 1800-talet togs egendomen över av Samuel Godenius, som även kontrollerade den då nystartade porslinstillverkningen i Gustavsberg. Fram till 1990-talet delade Farsta öde med porslinsfabriken då jordbruket bidrog till fabriken försörjning medan huvudbyggnaden fungerade som bostad åt fabriken ägare, direktörer och disponenter.

Liksom på alla ståndsmässiga egendomar var trädgårdarna viktiga, både för produktion av livsmedel och för att visa ägarens upphöjdhet. Någon gång före 1810 anlades en engelsk park på den kuiperade marken söder om huvudbyggnaden. Kartor visar att parken sträckte sig längre västerut än idag, samt troligen norrut ända fram till Farstaviken. Gångsystemet i den norra delen utvecklades under hela 1800-talet. Någon skriftlig dokumentation om parkens tillkomst eller ursprungliga växtlighet har tyvärr inte påträffats.

Bild 1. Farsta och den engelska parken cirka 2020. Bergets högsta punkt är markerad. Google Earth, Gunnar Lind.

Senast 1945, och kanske redan från seklets inledning, började parken förfalla och växa igen. Misären kommenterades på 1980-talet av Vilhelm Odelberg den yngre, sonson till bruksägaren med samma namn: *"Att gå i den forna parken en regnig novemberdag, är som att se bakgrunden och miljön till en ovanligt sorglig film av Ingemar Bergman. Min gröna dal, som förr lyste men nu är full av sly, bevarar jag i mitt hjärta."*

Förfallet fortsatte fram till mitten av 1990-talet då JM-koncernen inledde byggandet av ett bostadsområde på gårdens ägor, Farsta Slottsvik. I projektet ingick en renovering av den gamla parken, som då knappt kunde skiljas från vilken igenvuxen skog som helst. Sly rensades ut, mängder av träd fälldes och en stor del av det gamla gångsystemet återställdes. Den norra delen av parken, mellan Oxenstiernas väg och Farstaviken, skars av från den övriga parken genom nya bostäder.

Dagens park

Dagens engelska park är cirka 2,7 hektar och omringad av bostäder i alla väderstreck utom en kort remsa i sydost. Den kan beskrivas som bestående av två delar: den dominerande är berget i parkens västra del, som har en höjd på drygt 22 meter över havet och cirka 10–15 meter över omgivande bebyggelse. Berget stupar brant åt alla håll utom åt sydost, där sluttningen ned mot Gottholmavägen är svag. På bergets topp finns en fåfånga med syrenhäckar. I den flacka södersluttningen är marken mager och intrycket är ljust, sikten lång. Växtligheten består huvudsakligen av skira gräsarter med solitära ekar och hassel, samt inslag av andra ädellöv och någon tall.

Nedanför branterna, huvudsakligen i parkens östra och norra delar, dominerar lerjord, vilket tillsammans med avrinning från berget gör marken fuktigare, växtligheten tätare, frodigare och mörkare. Även här finns stora ekar, men inslaget av andra lövträd som bok, avenbok, hassel och hagtorn är större och tätare. Markskiktet domineras av örter, buskar och ormbunkar.

Sedan början av 2000-talet ägs och förvaltas parken av Farsta Slottsviks samfällighetsförening. 2008–2011 genomfördes ett större arbete med hjälp av externa krafter och frivilliga. Insatsen bestod av att röja sly, främst i parkens lägre del där uppslaget av ask är kraftigt, samt att ta ned träd och grenar som riskerade att falla på besökare. Arbetet finansierades delvis genom stöd av länsstyrelsen.

Mellan 2012 och 2025 har skötseln av parken varit bristfällig. Under perioden har det endast genomförts punktinsatser för att säkra riskträd, medan röjning av sly bara har skett vid några tillfällen och oftast på begränsade ytor. Till följd av detta var parkens lägre delar kraftigt igenvuxna sommaren 2025. Men även mindre träd som vid den tidigare insatsen hade sparats har dragit iväg och behöver plockas bort eller beskäras, vilket sker under 2025–26. Även gångsystemet är i behov av underhåll och upprustning, särskilt i parkens östra del.

Framtidens park

Farstas engelska park har trots sitt trängda läge stora sociala, kulturhistoriska och ekologiska värden som behöver värnas, underhållas och utvecklas. Samfällighetens styrelse har därför för avsikt att ta fram en långsiktig skötselplan som anger när olika åtgärder ska genomföras löpande. Detta dokument syftar till att skapa en beskrivning av parken och fungera som ett underlag i framtagandet av en sådan plan.

2. Den engelska parken

Herrgårdar och slott har länge omgetts av parker där naturen har tuktats, en sorts övergång mellan den närmaste trädgården och den vildvuxna naturen. Under renässansen och barocken, från 1500-talet till mitten av 1700-talet, utformades parkerna med strikta geometriska former. Som en reaktion på detta blev det modernt under slutet av 1700-talet att anlägga mjukare och mer naturinspirerade parker, den engelska parken, en idylliserad version av naturen, växte fram som ideal.

När den engelska parken utvecklades fanns det olika uppfattningar om hur den skulle se ut. En del av förespråkarna motsade varandra, men de flesta var ense om några principer:

- Utgå från platsens naturliga förutsättningar, förstärk det vackra och försköna det fula. Lägg till eller ta bort växtlighet för att förstärka intrycken.
- Parken ska bestå av tydliga och väldefinierade rum av olika karaktär och stämning, exempelvis lummiga områden, sluttande gräsplaner, bergbranter etc. Sterila områden ska planteras och igenvuxna områden ska öppnas.
- Gångvägar ska leda besökaren genom parkens olika delområden. Slingrande gångar är en del av den engelska parkens signum, men det får heller inte finnas för många.
- Vackra utsikter, så kallade siktlinjer, ska finnas inne i parken, men även öppnas mot omgivande vatten, ängar, åkrar och skogar.

Utöver dessa principer angav olika landskapsarkitekter andra element som kunde finnas i en engelsk park: dammar, vattendrag med små välvda broar, statyer, ekotempel, bänkar, döda träd (stående eller liggande), bersåer, ruiner, grottor, kvarnar etc. Alla var dock inte överens, det fanns därför stora variationer i detaljutformningen. En utförligare beskrivning av teorier kring engelska parker finns i Växtn materialet i 1700-talets engelska park av Emma Paulsen (SLU 2010). Se litteraturlistan.

Att sköta en engelsk park

Landskapsarkitekten och professorn Sven-Ingvar Andersson menar att det finns tre olika förhållningssätt för dem som ger sig i kast med att sköta eller rusta upp en engelsk park: att *rekonstruera* parken så som den en gång såg ut, att *renovera* den och att *förnya den fritt*. En rekonstruktion förutsätter tillgång till uppgifter som beskriver den ursprungliga parken. Vid en renovering ses förändringar som en naturlig del av trädgårdskonsten, man vårdar det befintliga men kan även tillföra nytt. Om inte tillräckligt underlag finns för någon av ovanstående metoder kan fri förnyelse tillämpas. Det som då rekonstrueras är varken formen eller känslan, utan värdigheten och den konstnärliga kvalitén.

Farstas engelska park

I de historiska dokumenten möter vi Farstas engelska park första gången på en karta över Farsta säteri år 1810 (bild 2). Den hade ungefär samma utbredning som idag, men gick längre åt väster och norr, gångsystemet var därför något annorlunda jämfört med idag. Närmast huvudbyggnaden fanns ett nätverk av gångar och sedan ledde en cirkulär gångväg söderut ungefär som idag, runt berget, och sedan norrut där Engelska Parkvägen och Oxenstiernas väg går. Den långa gångvägen upp mot fåfängan och den slingrande stigen från toppen ned till Ovalen saknas på kartan. Vi kan även se att Gottholmavägen gick från platsen där Larssons parkering nu ligger, diagonalt genom Slottsträdgårdens bostadsområde, ned till busshållplatsen och skateboardrampen.

Bild 2. Farsta och engelska parken år 1810. Väderstrecken är något förvridna motsols. Lantmäteriet.

Av ägarlängden framgår att egendomen då ägdes av [Bernt Vilhelm Fock](#). Vi vet väldigt lite om hans korta tid på Farsta (1806–1811), men han var född i Finland där han tillhörde Åboregementet, dömdes till döden för förräderi men blev benådad, varpå han flyttade till Sverige och så småningom blev landshövding i Uppsala. Vid det laget hade han dock sålt Farsta. Kanske var det han som lät anlägga den första parken – annars får vi söka längre tillbaka, möjligen till den turbulenta period då Farsta tillhörde brittiska ädlingar, det vill säga 1780–1792.

Parken dyker sedan upp igen på en karta från 1854 då Farsta tillhörde [Samuel Godenius](#), som ett par år tidigare hade övertagit Gustavsbergs porslinsfabrik. På kartan (bild 3) känner vi bättre igen gångarna; den långa vägen upp till fåfängan finns med och högst upp finns en flaggstång. Från den långa gången upp till fåfängan går även en ny slingrande väg österut nedför berget, precis som idag.

Bild 3. Farsta och engelska parken år 1854. Notera den korta gångvägen och byggnaden på kullen nordväst om huvudbyggnaden samt den västra gångvägen som passerade stenbordet. Lantmäteriet.

Tyvär ger de siffror som finns på kartorna ingen ledning om parkens växtlighet. För den äldre kartan saknas texten helt och i 1854 års karta förklaras alla siffror mellan 10 och 19 med "Parken". Däremot förefaller det som att parkens södra och östra utkanter var glest bevuxna eller helt saknade träd. Detta är något förvånande eftersom det idag finns flera stora ekar i området.

En av många intressanta detaljer på 1854 års karta är att det på höjden nordväst om säteriets huvudbyggnad gick en kort gångväg och att det vid dess slut låg en byggnad. Inte heller i detta fall får vi någon klarhet av kartans siffror (1.), numren 1–5 kallas bara "Gårdstomten", men det är rimligt att tänka sig att kullen vid den tiden hängde ihop med parken. Mellan dem låg bara åkrar (nummer 20–21 på kartan) och det var vanligt att sådana ingick som delar av engelska parker.

En sådan tankegång innebär att parken var betydligt större än idag och hade anknytning till Farstaviken. Antagandet stöds av senare kartor där gångsystemet på kullen har utvecklats och verkar ha varit integrerat med dagens park. Bild 4.

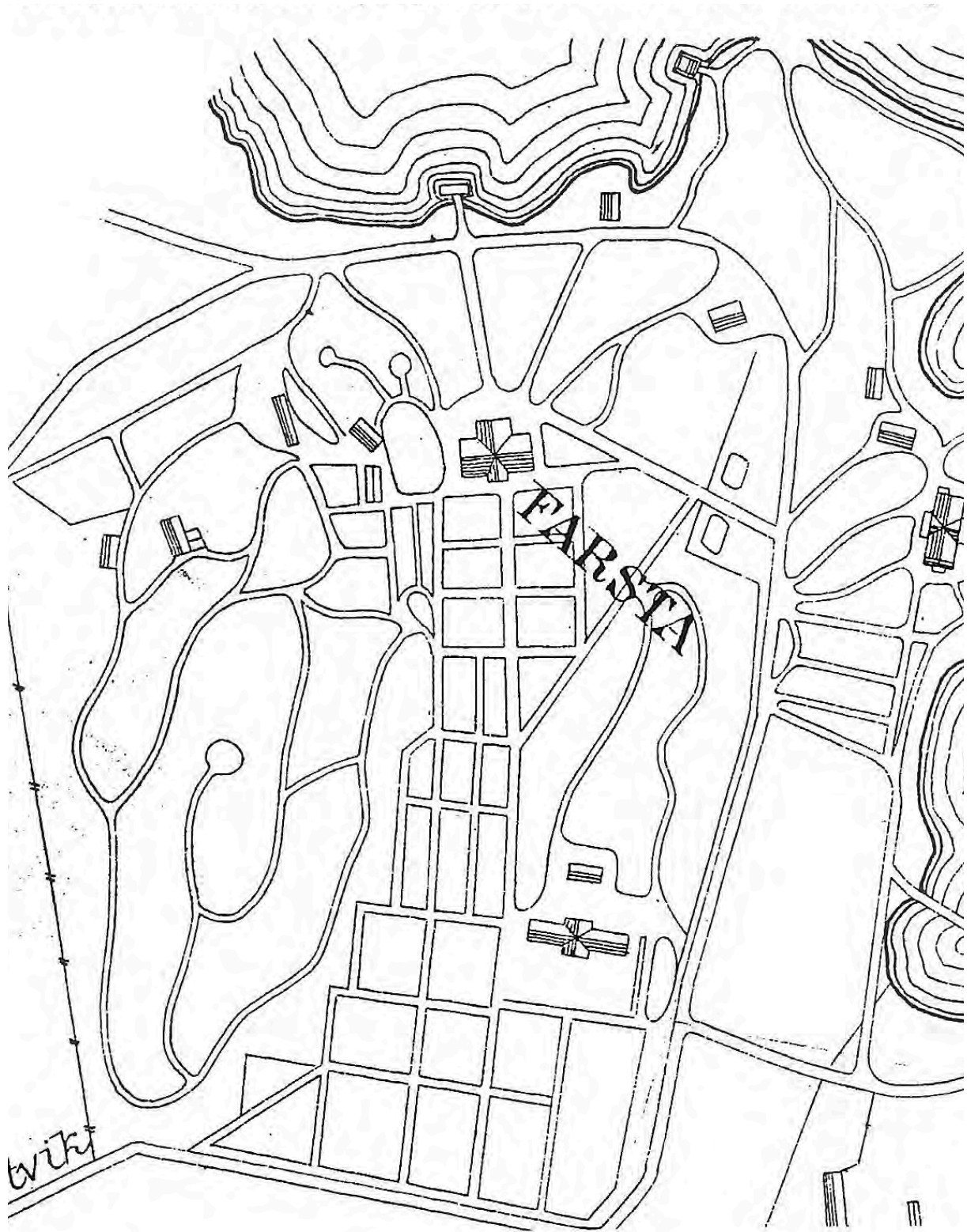

Bild 4. Farsta och engelska parken år 1909. Åkrarna väster om huvudbyggnaden har ersatts av trädgårdar och gångsystemet har utvecklats.

3. Förvaltning av Farstas engelska park

Förutom kartorna finns inga underlag som beskriver parken och dess ursprungliga växtlighet. Vi kan bara utgå från den vegetation som finns idag, kompletterat med uppgifter om hur engelska parker i allmänhet utformades och vilka växter som vanligen förekom. Därmed bör förvaltningen ske enligt det synsätt som används vid *renovering* av engelska parker – att vårda och bygga på det som finns kvar men acceptera tidens gång. Skötseln ska ge utrymme för nya inslag och förändringar, men ske utifrån omsorg om det som finns och de allmänna principer som gällde för en engelsk park.

Parkens rum

1700-talets landskapsarkitekter lade stor vikt vid att identifiera och definiera de olika delområden, eller så kallade rum, som eftersträvas i en engelsk park. Joseph Addison, en av den engelska parkens främste banérförare när stilen uppstod, skrev att parken ska innehålla tre scenerier: *”something pleasing, something terrible and something surprising”*. Detta utvecklades sedan av andra, som strävade efter att skapa rum som väckte olika känslor: högtidlighet, romantik, dramatik, melankoli och vemod, frihet, glädje etc. Sådana rum skapades på platser där det fanns naturliga förutsättningar.

Att Farstas engelska park skapades med sådana intentioner är troligt och med sådana glasögon går det idag att identifiera åtminstone fem olika känslöstämningar i parken. Dessa rum är oftast inte tydligt avgränsade utan går i varandra, men kan även avgränsas med exempelvis växtridåer. Se bild 5.

Högtidlighet. Detta är den dominerande stämningen på berget i parkens västra och södra del, där höga pelformade träd, främst ekar men även bok, tall och lärk, sträcker sig mot himlen likt gotiska valv, medan blicken kan svepa över markplanet där ljuset silar ned i gläntorna. Detsamma gäller ett mindre område i norr, mellan hundkyrkogården och branten upp mot fåfängan.

Romantik. Den östra delen av parken, med sin slingrande gångväg, överhängande grenar, den döda knotiga eken, berghällan och den (oftast torra) dammen är parkens mest romantiska del. Här är taket lågt, siktlinjerna korta och i markplanet finns örter, buskar, ormbunkar och annan låg växtlighet.

Melankoli och vemod. Det lilla området i parkens nordöstra hörn, med sina täta mörka buskage och hundgravar väcker vemod och eftertanke inom oss. En liten öppning i de täta buskagen av benved leder fram till gravstenarna där vi kan läsa hundarnas namn och fundera över förgängligheten.

Frihet. Fåfängan är parkens centrum, dess replipunkt, och ger idag en viss frihetskänsla genom sin höjd, men upplevelsen begränsas av de höga syrenhäckarna och några träd som skymmer sikten. Känslan kan förstärkas om växtligheten hålls ned och siktlinjer öppnas. Detta skapar också ett starkare samband med den övriga parken samt omgivande skogar, hagar och Farsta slott.

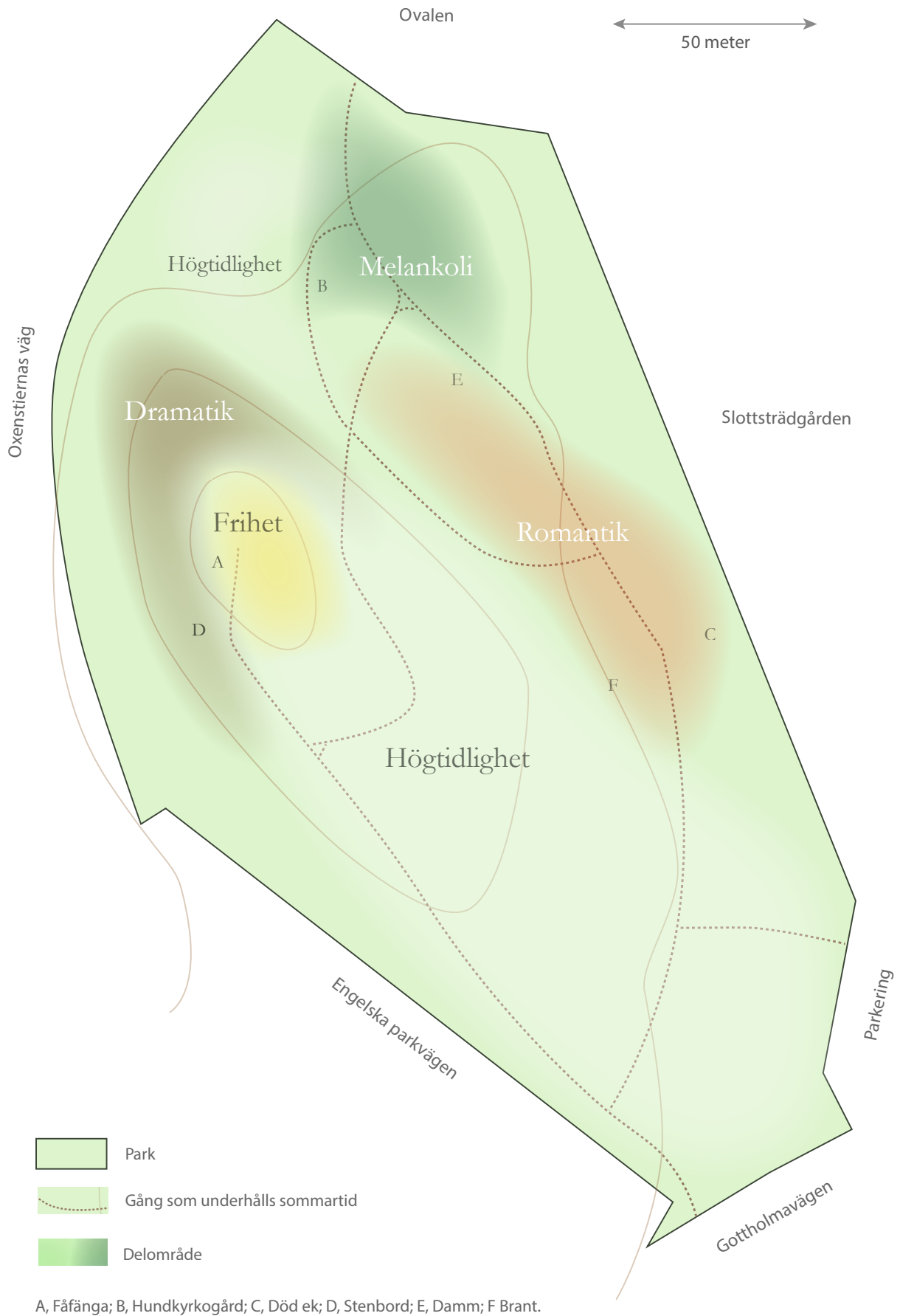
Dramatik. Runt fåfängan finns branta och dramatiska stup i öster, norr och väster. Tyvärr är dessa områden ganska otillgängliga idag, känslan upplevs bara delvis nedifrån den öppna ytan mellan hundkyrkogården och fåfängan samt från slänten med stenbordet i väster.

Växtlighet och skötsel

Även om rummen till stor del definieras genom sina naturgivna egenskaper, såsom höjder, sluttningar, sänkor och hållar, förstärks deras karaktärer av växtligheten. Växterna kan ses som rummens inredning – möbler och dekoration – samt i vissa fall som dess väggar.

Detta innebär att olika växter bör eftersträvas i olika delar av parken. I Statens lantbruksuniversitetets (SLU) förslag till renovering av engelska parken i Gunnebo finns en förteckning över vilka träd, buskar och annan vegetation som förstärker respektive rumskänsla i engelska parker. Förteckningen

Bild 5. Föreslagna rum i Farstas engelska park.

baseras dels på historiska källor, men även undersökningar på plats i andra parker. Även om förutsättningarna är olika bör förvaltningen av Farstas engelska park i möjligaste mån följa SLU:s växtinventeringar samt det befintliga växtmaterialet (se tabeller i bilaga samt litteraturlista).

Detta får konsekvenser för skötseln av områdena. Inom vissa delar ska markplanet hållas öppet, medan vi i andra delar vill främja vissa lågväxande arter. På liknande sätt bör vi eftersträva olika typer av träd i olika rum, baserat på deras höjd, täthet, färger med mera. Varje rum ska därför skötas utifrån vilken upplevelse som söks.

Värden

Parken har stora värden för såväl friluftsliv, kulturhistoria och biologisk mångfald. Alla dessa aspekter måste vägas in i den framtida skötseln. Parken ligger inom ett kulturmiljöområde av riksintresse och dess kulturhistoriska värden framgår av de föregående avsnitten. För det lokala friluftslivet har området ett stort värde och besöks ofta av boende i Gustavsberg, motionärer, familjer, hundägare, och naturintresserade, liksom av besökare från andra delar av Värmdö och från Nacka.

Värdet för den biologiska mångfalden och naturvärden handlar främst om de gamla ekarna som hyser många arter. Enligt Värmdö kommun utgör ekarna i Farsta "en betydande del av ek-nätverket i Gustavsberg." Tyvärr är många av dem i dålig kondition och föryngringen är nästan obefintlig eftersom de små ekplantor som gror betas ned av vilt.

Tillväxten försvåras också av att andra arter breder ut sig på ekens bekostnad. Det främsta problemet är kraftiga uppslag av ask och att bokträd nu förökar sig snabbt. Boken växer fort, blir större och skuggar ekar, som får för lite ljus och dör. Boken har höga estetiska värden, men saknar större värde för den biologiska mångfalden i våra trakter.

Bokens snabba tillväxt är en ny utveckling. Traditionellt har de inte kunnat föröka sig i vår del av landet, men det varmare klimatet har lett till att ollonen kan gro och de förökar sig nu snabbt. I en mailväxling med Skogsforsk anser de att vi bör ta bort alla bokar, både de stora och små, eller behålla de stora av estetiska skäl men regelbundet ta bort alla mindre bokar. Annars kommer boken att ta över allt mer och ekarna dö. Ju fler bokar vi låter stå kvar, desto oftare och mer får vi röja.

Inför restaureringen av parken genomförde JM en inventering av parkens träd år 1994 och en noggrann inventering av områdets kärlväxter (örter, buskar och träd) genomfördes av Pella Larsson (nu Thiel) år 2003. I hennes data redovisas 139 arter. Bland buskar och träd finns 22 arter som är typiska för engelska parker (se tabell 1 och 5 i bilaga samt litteraturlista). Många av dessa är med stor sannolikhet inplanterade.

Även Skogsstyrelsen har visat intresse för parken och kullen söder om Gottholmavägen. Området anses vara "mycket skyddsvärt" och identifieras som en nyckelbiotop¹. Målet bör enligt myndigheten vara att "behålla kontinuiteten av gammal ek med inslag av andra ädellövträd. Spara död ved. Frihugg enstaka trängda ädellövträd från konkurrerande träd och buskvegetation. Viktigt att gynna föryngring av ädla lövträd." I området pekar Skogsstyrelsen ut signalarter som gulpuddrad spiklav och lönnlav, den rödlistade taltickan och skogslind (naturvårdsart).²

¹ Nyckelbiotop är ett område med höga naturvärden som har stor betydelse för skogens växter och djur, och som ofta hyser hotade eller sällsynta arter. Begreppet används främst för skogsområden, och förekomsten av signalarter, som ofta är svampar och lavar, kan tyda på en nyckelbiotop.

² *Signalarter* är arter som visar att det troligen finns rödlistade arter i området. *Rödlistade* arter är sådana som inte anses livskraftiga. Klassificeringen sträcker sig från något hotad till utdöd i fem olika kategorier. *Naturvårdsart* är ett samlingsbegrepp för arter som är särskilt värdefulla för naturvärden, antingen för att de själva är hotade (rödlistade), är skyddade (fridlysta), eller för att deras närvaro indikerar ett område med höga biologiska värden (signalarter, typiska arter, ansvarsarter).

I området har fågelskådare och naturintresserade invånare identifierat räv, grävling, älg, rådjur och hare, liksom en lång rad fåglar, bland andra sparvhök, duvhök, ormvråk, kattuggla, större hackspett, mindre hackspett, spillkråka och storskrak. En lista över observerade djur i parken och dess närmaste omgivning finns i bilaga, tabell 3–4.

Omgivning och siktlinjer

Den mest påtagliga skillnaden mot 1800-talets park är att omgivningen är helt förändrad. Där det förr fanns trädgårdar, odlingar och åkrar ligger idag täta bostadsområden, vägar och parkeringar. Parken är idag innesluten av bebyggelse på alla sidor utom i söder, där det fortfarande finns viss kontakt med skogen på andra sidan Gottholmavägen. Bebyggelsen har även inkräktat på parkens västra del så att den ursprungliga nord-sydliga delen av gångvägen är omöjlig att återskapa. Likaså har kullen nordväst om Farsta slott skilts från parken genom bebyggelse och gångarna har vuxit igen.

Den påtagliga närvaron av bebyggelse medför begränsningar av möjligheten att följa en av principerna för engelska parker: att skapa vackra siktlinjer mot omgivande ängar, sjöar och odlingar som naturliga fortsättningar på, eller delar av, parken. Det är bara vid vissa platser sådana siktlinjer kan (åter-)skapas. Den viktigaste är kanske fåfängan, där det idag bara finns viss sikt åt söder längs stigen ned mot Gottholmavägen. Genom att hålla ned växtligheten åt andra väderstreck kan nya siktlinjer öppnas mot omgivande skogar, slottet och genom parken.

En annan plats med siktlinje ut från parken till omgivningen är sluttningen i söder ned mot Gottholmavägen och parkeringen vid De la Gardies väg. Där bör sikten ut från parken mot kullen i söder vara öppen. Längs den östra gångvägen finns siktlinjer mot den gamla döda eken samt ned mot gräsplanen mellan De la Gardies väg och Ovalen.

Inne i parken finns viktiga siktlinjer längs den övre delen av gångvägen från fåfängan ned mot Gottholmavägen, den marken bör ha en öppen karaktär så att blicken kan svepa över landskapet. Andra viktiga siktlinjer är från toppen av den slingrande stigen österut nedför berget, där det idag står en bänk, liksom från den södra gångvägen ned över sluttningen mot Gottholmavägen.

Kvarnstenen

I JM:s beskrivning av engelska parken spekulerar Karl Lövkvist kring att det kan ha legat en väderkvarn på den plats där fåfängan är idag (se litteraturlistan). Det finns inga fynd eller uppgifter i historiska kartor och dokument som stödjer detta, bara den stora kvarnstenen väster om berget och det faktum att gångvägen upp till platsen är rak och flack, vilket behövdes för eventuella transporter av spannmål och mjöl. Raka gångar är heller inte vanliga i engelska parker.

Med ledning av de kartor som finns och beskrivs ovan kan vi dra slutsatsen att en kvarn i alla fall inte har funnits efter år 1810. Gårdens trassliga historia under 1700-talet, då den först låg övergiven och sedan i rask takt gick från den ena ägaren till nästa, talar också emot en etablering av en kvarn vid den tiden. Om det har funnits en kvarn verkar det rimligast att den byggdes under Oxenstiernornas tid, det vill säga under andra halvan av 1600-talet, troligen på 1650-talet då säteriet förvaltades av den driftiga Maria De la Gardie och att den så småningom brann ned, kanske när ryssarna brände säteriet i Farsta 1719.

I dagsläget är kvarnens existens högst osäker. Vad vi däremot ser på kartorna är att gångvägen runt parken ända sedan 1810 har gjort en avstickare upp till den plats där kvarnstenen finns idag. På den äldsta kartan finns även en liten fyrkant inritad, men vad som fanns på platsen är okänt.

Björn Mellström, en av landets auktoriteter på kvarnar, tycker att kvarnstenen ser ut att vara för ny för att vara från 1700-talet, än mindre från 1600-talet. Den är också ovanligt stor, 1,33 meter i diameter, och bör ha suttit i en stor kvarn. I brist på en närmare undersökning är hans gissning att stenen kommer från någon av de andra väder- och vattenkvarnar som har funnits i Gustavsberg, och sedan fraktats till platsen för att pryda den engelska parken. Men osvuret är som vanligt bäst.

Hur som helst är det en trevlig plats som är svårtillgänglig idag och närheten till husen på Oxenstiernas väg gör att den känns lite utsatt. På sikt bör den få lite mer underhåll och en gångväg.

Gångvägar

Gångvägar är ett centralt element i en engelsk park. De ska vara lätta att se och förstå och leda besökaren genom parkens rum. En av de engelska parkernas främsta trädgårdsarkitekter i Sverige, Fredrik Magnus Piper, menade att en viktig punkt i skapandet av en engelsk park är att begränsa antalet gångvägar. *”Undwikes alla onödige gångar, som bör ledas otwungit, och utan för många krökningar, utåt kanten af Bosqueerne”*. Ett stort antal gångar splittrar förståelsen och upplevelsen av en genomtänkt park.

Det ursprungliga gångsystemet bestod av en cirkulär gång (bild 2–4). Den västra delen av denna gång är borta, den gick ungefär där husen längs den östra sidan av Engelska Parkvägen och Oxenstiernas väg ligger idag och det fanns en avstickare upp till platsen där stenbordet står idag. Tyvärr har denna del av parken hamnat i skymundan. Idag nås den bara genom en igenvuxen avstickare eller från fåfängan via en brant och otillgänglig nedstigning.

I en så välbesökt park som den i Farsta, dessutom omgiven av ett stort antal bostäder, är det naturligt och oundvikligt att det uppstår genvägar inne i parken liksom spontana in- och utgångar. För att behålla förståelsen av det ursprungliga gångvägssystemet bör dock dessa stigar upplevas som tydligt väsensskilda från det större gångvägssystemet.

De nya stigar som leder ut ur parken, främst i dess östra del, skapar i vissa fall nya siktlinjer genom buskage och träd och blir ett nytt och spännande element i parken. Genvägarna inne i parken har inte samma positiva potential, de splittrar intrycket och upplevelsen av parken.

Entréer

Av kartan från 1810 framgår tydligt att parkens entré låg närmast säteribyggningen, där Farsta slott och äldreboendet i Ovalen ligger idag. Det var helt naturligt att herrskapet inledde och avslutade sina promenader där. Senast 1845 fick parken en entré även i söder i samband med anläggandet av en gångväg upp mot fåfängan från vägen mot Gottholma. Troligen har dessa två entréer varit bestående fram till att bostadsområdena byggdes på 1990-talet.

Sedan dess har en ny naturlig entré uppstått spontant i sydost, från parkeringen på De la Gardies väg. Idag är denna troligen minst lika utnyttjad som de andra och har blivit en del av gångsystemet, men saknar markering med växtlighet eller skylt. Den har heller aldrig renoverats på samma sätt som de övriga. Vi bör fundera över om denna ingång ska få en mer formell prägel.

4. Nästa steg

I samband med uppdatering av samfällighetsföreningens stadgar 2026 är det styrelsens avsikt att utveckla skötselplaner för föreningens grönområden, där engelska parken ingår. Eftersom parken är väsensskild från övriga skogsområden vad gäller växtmaterial, skötselbehov samt social och kulturhistorisk betydelse bör en särskild underhållsplan tas fram för parken. Målsättningen är att den ska vara klar under 2026 och detta dokument, tillsammans med tidigare inventeringar (se litteraturlistan), kan tjäna som underlag vid framtagandet.

Sedan 2023 pågår en dialog med Värmdö kommun om möjligheterna för kommunen att bilda ett biotopskyddsområde inom delar av samfällighetens skogliga grönområden, bland annat den engelska parken. Om detta blir verklighet övergår ansvaret för förvaltning och framtagande av en skötselplan till kommunen.

Situationen är dock osäker och styrelsen behöver gå vidare på egen hand tills kommunens roll klarnar. Dessutom kommer samfällighetsföreningen att fortsätta ha ansvaret för parken och övrig skogsmark gentemot medlemmarna.

Detta dokument kan, tillsammans med tidigare inventeringar och nya underlag som tas fram i processen, vara av stort värde för den fortsatta skötseln av parken, oavsett vem som står för den.

Baserat på de frågeställningar som har framkommit i arbetet med detta underlag har nedanstående punkter identifierats för det fortsatta arbetet med att ta fram en skötselplan.

- Parkens rum, vilka är de? På sidorna 10–11 finns ett förslag, verkar det rimligt?
- Definiera interna siktlinjer ut från parken och inne i den. Vilka är viktiga och hur uppnås de?
- Utveckla en växtplan för parken baserat på rumsindelning. Vad ska tas bort och vad ska läggas till?
- Renovering av dammen. Hur kan vi få den att hålla vatten och hur ska den skötas?
- Underhåll och restaurering av gångsystemet. Vilka delar behöver akuta insatser?
- Anknytning till omgivning. Hur kan vi knyta parken mer till omgivningen genom siktlinjer och gångar?
- Gestaltning av entréer, bänkar, fåfängan, skyltar mm.
- Skötselbehov, långsiktigt och löpande. Kostnader.
- Finansiering, budget och bidrag.

5. Litteratur

Engelska parker

Statens lantbruksuniversitet, SLU (2010), Emma Paulsen. [Växtmaterialet i 1700-talets engelska park – En växtplan för Engelska kullen på Gunnebo.](#)

Stockholms stad (2018), Nivå landskapsarkitekter. [Riddersvik parkprogram](#), samrådshandling.

Länsstyrelsen Dalarnas län (2019). [Grängshammars engelska park, historik och vårdprogram.](#)

Farstas engelska park

Dokumenten finns inte publicerade på nätet men kan beställas av samfällighetens styrelse.

JM byggnads AB (1995), Karl Lökvist. Trädgårdsanläggningarna och den engelska parken vid Farsta Slottsvik på Värmdö. Historik och beskrivning, 23 sidor.

JM byggnads AB (1994), Karl Lökvist. *Inventering av den engelska parken vid Farsta Slott, Gustavs-*

berg. Växtinventering m.m. 4 sidor + kartor och tabeller, 11 sidor.

JM byggnads AB (1994), Karl Lökvist. *Förslags- och åtgärdsplan för upprustning av den engelska parken vid Farsta Slott. Gustavsberg. Åtgärdsförslag*, 3 sidor.

Pella Larsson, nu Thiel (2003). Vegetationen i Engelska Parken, Farsta Slottsvik, inventering och förslag till framtida skötsel, 15 sidor inklusive tabeller.

Okänd (2002). Den Engelska Parken, Farsta Slottsvik, Värmdö. Skötselanvisningar, 2 sidor.

Finansiering

Farsta Slottsviks samfällighetsförening (2025). *Potentiella bidrag för underhåll m.m. av GA12*.

Bilaga

Tabell 1. Kärlväxter i Farstas engelska park, Pella Larsson (2003)

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Alggräs	<i>Filipendula ulmaria</i>	Hundäxing	<i>Dactylus glomerata</i>
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	Häckspirea	<i>Spiraea salicifolia</i>
Avenbok	<i>Carpinus betulus</i>	Hägg	<i>Prunus padus</i>
Backskafting	<i>Brachypodium pinnatum</i>	Häggmispel	<i>Amelanchier spicata</i>
Backtrav	<i>Arabidopsis thaliana</i>	Hönsarv	<i>Cerastium fontanum ssp</i>
Bergslok	<i>Melica nutans vulgare</i>	Idegran*	<i>Taxus baccata</i>
Bergssyra	<i>Rumex acetosa</i>	Kirskål	<i>Aegopodium podagraria</i>
Blekstarr	<i>Carex pallescens</i>	Knippfryle	<i>Luzula campestris</i>
Blodnäva	<i>Geranium sanguinum</i>	Knylhavre	<i>Arrhenatherum elatus</i>
Blodrot	<i>Potentilla erecta</i>	Krollilja	<i>Lilium martagon</i>
Blåbär	<i>Vaccinium myrtillus</i>	Krusskräppa	<i>Rumex crispus</i>
Blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>	Kruståtel	<i>Deschampsia cespitosa</i>
Bok	<i>Fagus sylvatica</i>	Kråkvicker	<i>Vicia cracca</i>
Borstnejlika	<i>Dianthus barbatus</i>	Kvickrot	<i>Elymus repens</i>
Bredkaveldun	<i>Typha latifolia</i>	Kärleksört	<i>Sedum telephium</i>
Brunrör	<i>Calamagrostis purpurea</i>	Liljekonvalj	<i>Convallaria majalis</i>
Daggkåpa	<i>Alchemilla sp.</i>	Lingon	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>
Druvfläder	<i>Sambucus racemosa</i>	Liten fetknopp	<i>Sedum annuum</i>
Duvvicker	<i>Vicia hirsuta</i>	Lundgröe	<i>Poa nemoralis</i>
Ek	<i>Quercus robur</i>	Lundkova/Natt o dag	<i>Melampyrum nemorosum</i>
Fackelblomster	<i>Lythrum salicaria</i>	Lundtrav	<i>Draba muralis</i>
Femfingerört	<i>Potentilla argentea</i>	Lärk	<i>Larix decidua</i>
Flenört	<i>Scrophularia nodosa</i>	Löktrav	<i>Alliaria petiolata</i>
Flyghavre	<i>Avena fatua</i>	Lönn	<i>Acer platanooides</i>
Fyrkantig johannesört	<i>Hypericum maculatum</i>	Mahonia	<i>Mahonia aquifolia</i>
Förgätmigej	<i>Myosotis scorpioides</i>	Majsmörblomma	<i>Ranunculus auricomus</i>
Getapel	<i>Rhamnus cathartica</i>	Mandelblom	<i>Saxifraga granulata</i>
Getrams	<i>Polygonatum odoratum</i>	Mjölkört	<i>Epilobium angusifolium</i>
Grusstarr	<i>Carex hirta</i>	Myskmadra/myska	<i>Galiuni odoratum</i>
Gräslök	<i>Allium schoenoprasum</i>	Måbär	<i>Ribes alpinum</i>
Grässtjärnblomma	<i>Stellaria graminea</i>	Nejlikrot	<i>Geum urbanum</i>
Gullviva	<i>Primula veris</i>	Nyponros	<i>Rosa dumalis</i>
Gulmåra	<i>Galium verum</i>	Oxel	<i>Sorbus intermedia</i>
Gulsporre	<i>Linaria vulgaris</i>	Parksmultron	<i>Fragaria moscata</i>
Gulvial	<i>Lathyrus pratensis</i>	Piggstarr	<i>Carex spicata</i>
Gökärt	<i>Lathyrus linifolius</i>	Pipdån	<i>Galeopsis tetrahit</i>
Hallon	<i>Rubus idaeus</i>	Piprör	<i>Calamagrostis arundinacea</i>
Harstarr	<i>Carex ovalis</i>	Ryltåg	<i>Juncus articulatus</i>
Hassel	<i>Corylos avellana</i>	Rödklöver	<i>Trifolium pratense</i>
Hesperis	<i>Hesperis matronalis</i>	Rönn	<i>Sorbus aucuparia</i>
Humleblomster	<i>Geum rivale</i>	Sammetsdaggkåpa	<i>Alchemilla glaucescens</i>
Hundstarr	<i>Carex nigra</i>	Sandnarv	<i>Arenaria serpyllifolia</i>

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Skogsbräken	<i>Dryopteris carthusiana</i>
Skogskornell	<i>Cornus sanguinea</i>
Skogslind	<i>Tilia cordata</i>
Skogsnarv	<i>Moehringia trinervia</i>
Skogsnäva	<i>Geranium sylvaticum</i>
Skogssäv	<i>Scirpus sylvaticus</i>
Skogsviol	<i>Viola riviniana</i>
Slån	<i>Prunus spinosa</i>
Smultron	<i>Fragaria vesca</i>
Smörblomma	<i>Ranunculus acris</i>
Snärjmåra	<i>Galium aparine</i>
Snöbär	<i>Symphoricarpos rivularis</i>
Spenört	<i>Laserpitium latifolium</i>
Spetshagtorn	<i>Crataegus rhipidophylla</i>
Stenbräken	<i>Cystopteris fragilis</i>
Stenbär	<i>Rubus saxatilis</i>
Stensöta	<i>Polypodium vulgare</i>
Stinknäva	<i>Geranium robertianum</i>
Stinksyska	<i>Stachys sylvatica</i>
Stormåra	<i>Galium album</i>
Styvmorsviol	<i>Viola tricolor</i>
Svalting	<i>Alisam plantago-aquatica</i>
Svalört	<i>Ranunculus ficaria</i>
Svartkämpar	<i>Plantago lanceolata</i>
Svarttall*	<i>Pinus nigra</i>
Svinmålla	<i>Chenopodium album</i>
Syren	<i>Syringa vulgaris</i>

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Sälg	<i>Salix caprea</i>
Tall	<i>Pinus sylvestris</i>
Teveronica	<i>Veronica chamaedrys</i>
Timotej	<i>Phleum pratense</i>
Träjon	<i>Dryopteris filix-mas</i>
Tuvsvingel	<i>Festuca rubra ssp fallax</i>
Tuvtåtel	<i>Deschampsia cespitosa</i>
Tysk lönn	<i>Acer pseudoplatanus</i>
Vintergröna	<i>Vinca minor</i>
Vippärt	<i>Lathyrus niger</i>
Vitgröe	<i>Poa annua</i>
Vitklöver	<i>Trifolium repens</i>
Vitsippa	<i>Anemone nemorosa</i>
Vårbrodd	<i>Anthoxantum odoratum</i>
Vårfryle	<i>Luzula pilosa</i>
Vårtbjörk	<i>Betula pendula</i>
Vårärt	<i>Lathyrus vernus</i>
Våtarv	<i>Stellaria media</i>
Åkerfräken	<i>Equisetum arvense</i>
Åkervinda	<i>Convolvulus arvensis</i>
Äkta johannesört	<i>Hypericum perforatum</i>
Ängsgröe	<i>Poa pratensis</i>
Ängshaverrot	<i>Tragopogon pratensis</i>
Ängskavle	<i>Alopecurus pratensis</i>
Ängssyra	<i>Rumex acetosa</i>
Ärenpris	<i>Veronica officinalis</i>
Ögontröst	<i>Euphrasia stricta</i>

* Norr om Oxenstiernas väg, utanför utredningsområdet.

Källa: Bearbetning av Vegetationen i Engelska parken, kärlväxtinventering, Pella Larsson 2003.

Tabell 2. Vedartade växter (lignoser) som förekommer i engelska parken och har dokumenterats i andra engelska parker. Se även tabell 5.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	Häggmispel	<i>Amalanchier spicata</i>
Avenbok	<i>Carpinus betulus</i>	Idegran*	<i>Taxus baccata</i>
Benved	<i>Euonymus europaeus</i>	Lärk	<i>Larix decidua</i>
Bok	<i>Fagus sylvatica</i>	Lönn, skogslönn	<i>Acer platanoides</i>
Ek	<i>Quercus robur</i>	Rönn	<i>Sorbus aucuparia</i>
En?	<i>Juniperus communis?</i>	Syren	<i>Syringa vulgaris</i>
Gran	<i>Picea abies</i>	Sälg	<i>Salix caprea</i>
Hagtorn	<i>Crataegus laevigata</i>	Tall	<i>Pinus sylvestris</i>
Hassel	<i>Corylus avellana sativa</i>	Tysk lönn	<i>Acer pseudoplatanus</i>
Häckspirea	<i>Spiraea salicifolia</i>	Vintergröna	<i>Vinca minor</i>
Hägg	<i>Prunus padus</i>		

*Norr om Oxenstiernas väg, utanför utredningsområdet.

Källor: Vegetationen i Engelska parken, kärlväxtinventering, Pella Larsson 2003.

Växtmaterialet i 1700-talets engelska park, Emma Paulsen, SLU, 2010

Tabell 3. Observerade fåglar i engelska parken och dess närmaste omgivning

Observationer av fåglar i engelska parken och dess närhet, samt fåglar som observerats från området, det vill säga överflygande fåglar. Listan bygger på observationer av Håkan Steen, Sven Faugert och Gunnar Lind samt några arter som hittades på Artportalen. Listan kompletteras under våren 2026 med observerade flyttfåglar.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Knölsvan	<i>Cygnus olor</i>	Rödhake	<i>Erithacus rubecula</i>
Sångsvan	<i>Cygnus cygnus</i>	Koltrast	<i>Turdus merula</i>
Gräsand	<i>Anas platyrhynchos</i>	Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>
Vigg	<i>Aythya fuligula</i>	Rödvingetrast	<i>Turdus iliacus</i>
Knipa	<i>Bucephala clangula</i>	Stjärtmes	<i>Aegithalos caudatus</i>
Storskrake	<i>Mergus merganser</i>	Tofsmes	<i>Lophophanes cristatus</i>
Skäggdopping	<i>Podiceps cristatus</i>	Blåmes	<i>Cyanistes caeruleus</i>
Storskarv	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Talgoxe	<i>Parus major</i>
Gråhäger	<i>Ardea cinerea</i>	Nötväcka	<i>Sitta europaea</i>
Havsörn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Trädkrypare	<i>Certhia familiaris</i>
Duvhök	<i>Astur gentilis</i>	Nötskrika	<i>Garrulus glandarius</i>
Sparvhök	<i>Accipiter nisus</i>	Skata	<i>Pica pica</i>
Ormvråk	<i>Buteo buteo</i>	Kaja	<i>Coloeus monedula</i>
Vattenrall	<i>Rallus aquaticus</i>	Kråka	<i>Corvus corone</i>
Sothöna	<i>Fulica atra</i>	Korp	<i>Corvus corax</i>
Dvärgbeckasin	<i>Lymnocyptes minimus</i>	Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>
Enkelbeckasin	<i>Gallinago gallinago</i>	Gråsparv	<i>Passer domesticus</i>
Fiskmås	<i>Larus canus</i>	Pilfink	<i>Passer montanus</i>
Gråtrut	<i>Larus argentatus</i>	Bofink	<i>Fringilla coelebs</i>
Tamduva	<i>Columba livia</i>	Grönfink	<i>Chloris chloris</i>
Ringduva	<i>Columba palumbus</i>	Steglits	<i>Carduelis carduelis</i>
Kattuggla	<i>Strix aluco</i>	Grönsiska	<i>Spinus spinus</i>
Gröngöling	<i>Picus viridis</i>	Gråsiska	<i>Acanthis flammea</i>
Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	Domherre	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>
Större hackspett	<i>Dendrocopos major</i>	Stenknäck	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>
Mindre hackspett	<i>Dryobates minor</i>	Svartmes	<i>Periparus ater</i>
Sidensvans	<i>Bombycilla garrulus</i>	Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>
Gärdsmyg	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>

Tabell 4. Övriga observerade djur i Farstas engelska park och dess närmaste omgivning

Observationer av boende. Kompletteras.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Älg	<i>Alces alces</i>
Rådjur	<i>Capreolus capreolus</i>
Grävling	<i>Meles meles</i>
Igelkott	<i>Erinaceus europaeus</i>
Räv	<i>Vulpes vulpes</i>
Hare	<i>Lepus timidus</i>
Fladdermöss	<i>Okänt, troligen flera</i>

Tabell 5. Vedartade växter (lignoser) i andra engelska parker

Arter som har dokumenterats i engelska parker i Sverige, England, Norge och Danmark eller i historiska dokument. Vissa namn är föråldrade, otydliga och svåra att identifiera. Många av arterna är inte härdiga i Sverige, andra kan vara invasiva.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Adams guldregn?	<i>Laburnum purpureus</i>
Alpgullregn	<i>Laburnum alpinum</i>
Alpgullregn?	<i>Cytisus alpinus</i>
Alträd	<i>Alnus</i>
Ambraträd	<i>Liquidambar styraciflua</i>
Amerikansk alm	<i>Ulmus americana</i>
Amerikansk månfröranka	<i>Menispermum canadense</i>
Amerikansk platan	<i>Platanus occidentalis</i>
Amerikansk strimlönn	<i>Acer striatum</i>
Amerikanskt judasträd	<i>Cercis canadensis</i>
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>
Asklönn	<i>Acer negundo</i>
Asp	<i>Populus tremula</i>
Atlasceder	<i>Cedrus atlantica</i>
Avenbok	<i>Carpinus betulus</i>
Balsamgran	<i>Abies balsamea</i>
Balsampoppel	<i>Populus balsamifera</i>
Benved	<i>Euonymus europaeus</i>
Berberis	<i>Berberis vulgaris</i>
Björk	<i>Betula</i>
Blodbok	<i>Fagus sylvatica Purpurea</i>
Blyertsen	<i>Juniperus virginiana</i> (ibland kallad <i>virginiaseder</i> el. röd ceder)
Blåsärt	<i>Colutea arborescens</i>
Bok	<i>Fagus sylvatica</i>
Bollbuske	<i>Cephalanthus occidentalis</i>
Brakved	<i>Rhamnus frangula</i>
Brokbladig hibiskus	<i>Hibiscus syriacus variegata</i>
Brokbladig variant av ask?	<i>Fraxinus excelsior fol. varieg.</i>
Buxbom	<i>Buxus sempervirens</i>
Bärsumak	<i>Rhus coriaria</i>
Cembratall	<i>Pinus cembra</i>
Cistros?	<i>Cistus salvifolius/populifolius</i>
Cistros?	<i>Cistus villosus</i>
Dvärgbjörk	<i>Betula nana</i>
Eldtorn	<i>Pyracantha coccinea</i>
En	<i>Juniperus communis</i> (gärna svensk pelarf.)
Europeisk lärk	<i>Larix decidua</i>
Flikfläder	<i>Sambucus nigra f. laciniata</i>
Fläder	<i>Sambucus nigra</i>
Frangipani	<i>Plumeria</i>
Frilandshibiskus	<i>Hibiscus syriacus ceruleo</i>
Färgginst	<i>Genista tinctoria</i>

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Gallicarosor	<i>Rosa gallica</i>
Gallisk tamarisk	<i>Tamarix gallica</i>
Getrissläktet	<i>Diervilla lonicera</i>
Giftek, giftsumak	<i>Rhus toxicodendron</i>
Ginkgo	<i>Ginkgo biloba</i>
Ginstsläktet	<i>Genista sp</i>
Gran	<i>Picea abies</i>
Gran	<i>Picea abies var. Germanica, syn. Picea abies</i>
Grupp	<i>Rosa x alba</i>
Gråal	<i>Alnus incana</i>
Gudaträd	<i>Ailanthus glandulosus</i>
Harris	<i>Cytisus scoparius</i>
Hassel	<i>Corylus avellana var. sativa</i>
Havtorn	<i>Hippophaë rhamnoides</i>
Hibiskus	<i>Hibiscus</i>
Hortensia	<i>Hydrangea macrophylla</i>
Humblebok	<i>Ostrya</i>
Hundrabladrosor	<i>Rosa x centifolia</i>
Häckkaragan	<i>Caragana arborescens</i>
Häckspirea	<i>Spiraea salicifolia</i>
Hägg	<i>Prunus padus</i>
Häggmispel	<i>Amalanchier spicata</i>
Hängalm	<i>Ulmus glabra Pendula</i>
Hängbok	<i>Fagus sylvatica var. pendula</i>
Hästkastanj	<i>Aesculus hippocastanum</i>
Hästkastanjer	<i>Aesculus</i>
Idegran	<i>Taxus baccata (inte moderna namnsorter)</i>
Italiensk klematis	<i>Clematis viticella</i>
Johannesört?	<i>Hypericum chinense syn. H. monogynum</i>
Jolster	<i>Salix pentandra</i>
Judasträd	<i>Cercis siliquastrum</i>
Järnek	<i>Ilex aquifolium</i>
Kastanjeek	<i>Quercus prinus</i>
Kinarosor	<i>Rosa chinensis</i>
Klematis	<i>Clematis</i>
Klibbal	<i>Alnus glutinosa</i>
Klibbrobinia	<i>Robinia viscosa</i>
Klon, Salix euxina	<i>Salix russeliana</i>
Klådris?	<i>Tamarix germanica</i>
Konvaljbuske	<i>Clethra alnifolia</i>
Korkskruvslönn	<i>Robinia pseudoacacia var. Tortousa</i>
Kornell	<i>Cornus</i>
Korstörne	<i>Gleditsia triacanthos</i>
Korstörnesläktet	<i>Gleditsia sp.</i>
Krisg, lockig, alm	<i>Ulmus glabra Crispa</i>
Kryddbuske	<i>Calycanthus floridus</i>

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Kungsmagnolia	<i>Magnolia grandiflora</i>
Körbärskornell	<i>Cornus mas</i>
Lagerhägg	<i>Prunus laurocerasus</i>
Lagerolvon	<i>Viburnum tinus</i>
Libanonceder	<i>Cedrus libani</i>
Liguster	<i>Ligustrum vulgare</i>
Ljung (<i>Calluna vulgaris</i>)	<i>Erica vulgaris</i>
Luddspirea	<i>Spiraea tomentosa</i>
Lundalm?	<i>Ulmus minor Microphylla</i>
Lyckobladsbuske	<i>Caragana frutex</i>
Lönnar	<i>Acer</i>
Mandelpil	<i>Salix triandra</i>
Mandelträd	<i>Amygdalis communis (prunus dulcis)</i>
Mannaask	<i>Fraxinus ornus</i>
Mossros	<i>Rosa x centifolia f. muscosa</i>
Murgroäna	<i>Hedera helix</i>
Måbär	<i>Ribes alpinum</i>
Oklart i källan	(<i>Jesminer</i>)
Olvon	<i>Viburnum opulus</i>
Orientalisk tuja (cypressväxt)	<i>Thuja orientalis, syn. Platycladus orientalis</i>
Oxbär	<i>Cotonaster</i>
Oxel	<i>Crataegus aria (Sorbus aria)</i>
Pagodträd	<i>Sophora japonica</i>
Parklind	<i>Tilia x europaea</i>
Parkolvon	<i>Viburnum lantana</i>
Persisk syren	<i>Syringa persica</i>
Pipranka	<i>Aristolochia siphon (Aristolochia macrophylla)</i>
Platan	<i>Platanus acerifolia</i>
Pontisk rododendron	<i>Rhododendron ponticum</i>
Poppelmagnolia, gurkträd	<i>Magnolia acuminata</i>
Portugisisk lagerhägg	<i>Prunus lusitanicus</i>
Purpurask	<i>Fraxinus americana</i>
Purpurgran? Kustgran?	<i>Abies grandis/amabilis?</i>
Pyramidalm	<i>Ulmus glabra Exoniensis</i>
Quercus robur m.fl	<i>Quercus vulgaris foliis ex albo variegatis</i>
Rhododendron	<i>Rhododendron</i>
Rosenhallon	<i>Rubus odoratus</i>
Rosenhibiskus	<i>Hibiscus moscheitos</i>
Rosenrobinia	<i>Robinia hispida</i>
Rosentry	<i>Lonicera tatarica</i>
Rosor	<i>Rosa</i>
Rundhagtorn	<i>Crataegus laevigata</i>
Rysk kornell	<i>Cornus alba</i>
Rödek	<i>Quercus rubra</i>
Rödlönn	<i>Acer rubrum</i>
Rödvide	<i>Salix purpurea</i>

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Rönn	<i>Sorbus aucuparia</i>
Rönnsamak	<i>Rhus typhina</i>
Scharlakansek	<i>Quercus coccinea</i>
Sibirisk lärk	<i>Larix sibirica</i>
Silvergran	<i>Abies alba</i>
Silverlön	<i>Acer saccharinum</i>
Silverpoppel	<i>Populus alba</i>
Skoglön	<i>Acer platanoides</i>
Skogsalm	<i>Ulmus glabra, syn. Campestris</i>
Skogsek	<i>Quercus robur</i>
Skogskornell	<i>Cornus sanguinea</i>
Skogstry	<i>Lonicera xylosteum</i>
Skotsk tall	<i>Pinus sylvestris ssp. scotica</i>
Släktet kvastginst	<i>Cytisus sp.</i>
Smalbladig kalmia	<i>Kalmia angustifolia</i>
Smalbladig silverbuske	<i>Elaeagnus angustifolia</i>
Smultronträd?	<i>Arbutus unedo latifolia</i>
Småblommig hästkastanj	<i>Aesculus parviflora</i>
Smällspirea	<i>Physocarpus opulifolius</i>
Snöflockbuske	<i>Chionanthus virginicus</i>
Sommarfläder	<i>Sambucus ebulus</i>
Spansk ginst	<i>Genista hispanica</i>
Stenros	<i>Rosa canina</i>
Stor vintergröna	<i>Vinca major</i>
Svart mullbär	<i>Morus nigra</i>
Svart valnöt	<i>Juglans nigra</i>
Svartginst	<i>Laburnum nigricans, syn. Cytisus nigricans</i>
Svartlind	<i>Tilia americana</i>
Svartlön?	<i>Acer nigrum</i>
Svartpoppel	<i>Populus nigra</i>
Sydgullregn	<i>Laburnum anagyroides</i>
Sydgullregn?	<i>Cytisus laburnum</i>
Syren	<i>Syringa vulgaris</i>
Syrenhibiskus	<i>Hibiscus syriacus rubro</i>
Sälg	<i>Salix caprea</i>
Sävenbom	<i>Juniperus sabina (inte moderna namnsorter)</i>
Tall	<i>Pinus sylvestris</i>
Tandolvon	<i>Viburnum dentatum</i>
Tibast	<i>Daphne mezereum</i>
Trollhassel	<i>Hamamelis virginiana</i>
Trubbhagtorn	<i>Crataegus monogyna</i>
Trumpetträd	<i>Catalpa bignonioides</i>
Tuja	<i>Thuja occidentalis</i>
Tulpanträd	<i>Liriodendron tulipifera</i>
Turkisk ek	<i>Quercus cerris</i>
Turkisk lön	<i>Acer cappadocicum Rubrum (A. Colchicum R)</i>

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Turners ek	<i>Quercus x turneri</i> Spencer Turner
Tysklönn	<i>Acer pseudoplatanus</i>
Tårpil	<i>Salix babylonica</i>
Valnöt	<i>Juglans regia</i>
Variant av benved?	<i>Euonymus europaeus</i> fol. var.
Variant av buxbom?	<i>Buxus sempervirens</i> fol. var.
Variant av hägg?	<i>Prunus padus</i> fol. var.
Variant av hästkastanj?	<i>Aesculus hippocastanum</i> fol. arieg.
Variant av järnek	<i>Ilex aquifolium</i> med gulbrokiga blad
Variant av liguster?	<i>Ligustrum vulgare</i> var.
Variant av olvon?	<i>Viburnum opulus</i> Roseum
Variant av olvon?	<i>Viburnum opulus</i> fol. var.
Variant av röd kastanj	<i>Aesculus pavia</i> v. <i>atrosanguinea</i>
Variant av småbladig kalmia?	<i>Kalmia angustifolia</i> fol. var.
Variant av sävenbom?	<i>Juniperus sabina</i> fol. var.
Variant av tysk lönn?	<i>Acer pseudoplatanus</i> <i>Variegatum</i>
Variant av tysk lönn?	<i>Acer pseudoplatanus</i> f. <i>lutescens</i>
Varianter av murg gröna?	<i>Hedera helix</i> med varieteter
Vattnek	<i>Quercus nigra</i>
Vejksel	<i>Prunus mahaleb</i>
Vidjeginst	<i>Laburnum elongatus</i> , syn. <i>Cytisus elongatus</i>
Vildkaprifol	<i>Lonicera periclymenum</i>
Vingginst	<i>Genista sagitalis</i>
Vintergröna	<i>Vinca minor</i>
Virginiahägg	<i>Prunus virginiana</i>
Virginsk hästkastanj	<i>Aesculus neglecta</i>
Vitek	<i>Quercus alba</i>
Vitgran	<i>Picea glauca</i>
Vitpil	<i>Salix alba</i>
Vårtbjörk	<i>Betula alba</i> var. <i>Pendula</i>
Weymouthtall	<i>Pinus strobus</i>
Ädelcypresser	<i>Chamaecyparis</i>
Ädelgranar	<i>Abies</i>
Äkta cypress	<i>Cupressus sempervirens</i>
Äkta kaprifol	<i>Lonicera caprifolium</i>
Äkta kastanj	<i>Castanea sativa</i>
Äppelros	<i>Rosa rubiginosa</i>
Ölandstok	<i>Potentilla fruticosa</i>
–	<i>Cytisus multiflorus</i>
–	<i>Cytisus sessilifolius</i>
–	<i>Dafnae indica</i> syn. <i>Wikstroemia indica</i>
–	<i>Elaeagnus latifolia</i>
–	<i>Fagus sylvatica</i> foliis <i>atro-rubentibus</i>
–	<i>Fraxinus alba</i>
–	<i>Fraxinus argentea</i>

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
–	<i>Fraxinus excelsior</i> var. <i>pendula</i>
–	<i>Hibiscus syriacus</i> <i>albo</i>
–	<i>Philadelphus</i>
–	<i>Philadelphus coronarius</i>
–	<i>Pinus americana</i> / <i>P. Canadensis</i>
–	<i>Populus pendula</i>
–	<i>Quercus pendula</i>
–	<i>Rhododendron viscosum</i>
–	<i>Salix helix</i>
–	<i>Sambucus nigra</i> fol. <i>argenteis</i>

Källa: Växtmaterialet i 1700-talets engelska park, Emma Paulsen, SLU, 2010.